

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี จังหวัดยะลา

ความเป็นมา

ศูนย์วิจัยพืชสวนยะลา ตั้งอยู่ในจังหวัดยะลาได้สุดของประเทศไทย มีพื้นที่ศูนย์วิจัยพืชสวนยะลา พื้นที่ธารโต ใกล้กับพื้นที่ป่าบาลา – ฮาลา ในเทือกเขาสันกาลาคีรีซึ่งเป็นป่าดิบชื้น ที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ มีความหลากหลายของพันธุกรรมพืชมาก ศูนย์ฯ ได้ดำเนินการรวบรวม และวิจัยพัฒนาพันธุ์พืชหลายชนิด เช่น ไม้ผล สมุนไพร กล้ายไม้ พืชวงศ์จิงข่า ไม้หอม พืชสกุลดาหลา ส้มจุกและส้มพื้นเมือง นอกจากนี้ศูนย์ฯ ได้ดำเนินการปกป้องรักษาพันธุกรรมพืชในสภาพป่าธรรมชาติ เดิมในพื้นที่ศูนย์ฯ ประมาณ 200 ไร่ ปัจจุบันศูนย์ฯ ได้ดำเนินการ นำพืชบางชนิด เช่น ดาหลา กล้ายไม้ พืชวงศ์จิงข่าและสมุนไพร เข้าสู่ระบบวิจัยพัฒนาปี 2549 ของกรมวิชาการเกษตร การดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี จังหวัดยะลา ศูนย์ฯ ดำเนินการรวบรวม พันธุ์พืชท้องถิ่นและพันธุ์พืชทั่วประเทศที่มีศักยภาพ นำมาวิจัยและพัฒนาปรับปรุงพันธุ์และพัฒนาปลูก เป็นพืชเศรษฐกิจต่อไป

วัตถุประสงค์ของกรมวิชาการเกษตร

อนุรักษ์รวบรวมพันธุ์พืชท้องถิ่น และพันธุ์พืชทั่วไปของทุกภาคในประเทศไทยนำมาพัฒนาปลูก ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชน นำมาวิจัยพัฒนาปรับปรุงพันธุ์และใช้ประโยชน์ปลูกเป็นพืชเศรษฐกิจต่อไป

เป้าหมายของกรมวิชาการเกษตร

สำรวจ รวบรวม อนุรักษ์พืชท้องถิ่นและพืชที่มีศักยภาพทั่วประเทศ นำมาวิจัยพัฒนาเป็นพืชเศรษฐกิจได้ เช่น ไม้ผล พืชสมุนไพร กล้ายไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ผักพื้นเมือง และพืชทั่วไป ที่มีแนวโน้ม เป็นพืชเศรษฐกิจได้

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ศูนย์วิจัยพืชสวนยะลา พื้นที่ธารโต ศูนย์วิจัยพืชสวนยะลา
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8

งบประมาณที่ได้รับ

ปี 2550 ได้รับงบประมาณ 60,000 บาท

ความสำเร็จของโครงการหรือรายการกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1. ปกป้องรักษาพันธุ์กรรมพืช ในพื้นที่ป่าธรรมชาติเดิม

- ดูแลรักษาพื้นที่ป่าธรรมชาติเดิมพื้นที่ประมาณ 200 ไร่
- ดูแลรักษาพันธุ์พืชสมุนไพร สกุดกระวาน ที่มีอยู่ในธรรมชาติ
- ดูแลรักษาพันธุ์ไม้ผลและพืชกินได้
- ดูแลรักษาสภาพป่าธรรมชาติเดิมป้องกันไฟป่า
- ดูแลรักษาการบุกป่า ทำลาย

กิจกรรมที่ 2. ดูแลอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช สมุนไพรเดิมประมาณ 4 ไร่

- เตรียมต้นกล้าสมุนไพรสกุดิปลี 500 ต้น เพื่อใช้ทดลองปลูกสร้างแปลงโดยใช้ต้น
ยอเป็นค้ำ
- ขยายพันธุ์ต้นตะไคร้หอม ประมาณ 100 ต้น
- เพาะขยายพันธุ์ขมิ้นชัน เพิ่มประมาณ 100 ต้น

กิจกรรมที่ 3. อนุรักษ์สัมจุกและสัมพื้นเมือง

- ดูแลแปลงสัมจุกเดิมและพื้นที่ปลูกใหม่เนื้อที่ประมาณ 10 ไร่
- เตรียมกล้าต้นสัมพื้นเมืองที่ให้สารสกัดน้ำมันหอมระเหยจำนวน 90 ต้น

กิจกรรมที่ 4. อนุรักษ์ผักพื้นเมือง

- ดูแลปรับปรุง แปลงผักเหียงปลูกร่วมยางเนื้อที่ประมาณ 5 ไร่ มีต้นผักเหียง
ประมาณ 300 ต้น

กิจกรรมที่ 5. อนุรักษ์พืชสกุลไม้ไม่หอม

- ดูแลพืชสกุลไม้ไม่หอมเนื้อที่ประมาณ 1 ไร่

การขยายผลสู่เกษตรกร/การนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงวิเคราะห์ทางวิชาการ

-

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

-

* * * * *